

Wat vanzelfsprekend is, zie je niet

A: Wat vanzelfsprekend is, zie je niet.

Z: Hmm, klinkt interessant.. Mag ik: "Hoezo?" vragen? En zo ja, heb je dan een voorbeeld?

A: Ja². Zoals bijvoorbeeld de zwaartekracht. Je kunt niet zien dat we allemaal aan de aardbol plakken.

Z: Maar dat zie je sowieso toch niet? Zwaartekracht kun je toch niet zien? Dat zie je toch niet?

A: Je ziet het niet omdat het vanzelfsprekend is.

Z: Ok. Wat zou je dan zien als het niet vanzelfsprekend was?

A: Dat weet ik niet, omdat het vanzelfsprekend is. Pas als de zwaartekracht slechts af en toe van kracht zou zijn, dus regelmatig los zou laten, dan zouden we ons er pas bewust van worden. Maar omdat hij altijd "aan staat", zien we het niet meer.

Z: Je bedoelt dat als we allemaal ineens door de lucht zouden zweven en geen voet meer aan de grond zouden krijgen, we dan pas begrijpen dat normaalgesproken een kracht dat voor ons regelt, met beide benen op de grond te kunnen staan.

A: Exact. Wat "normaalgesproken" is, hangt dan echter in het midden. "Normaal" vormt juist het probleem. Er bestaat dan geen "normaal", geen eeuwigdurende onveranderlijkheid.

Z: Ahh, dus uitzonderlijk is het tegenovergestelde van vanzelfsprekend?

A: Bij vanzelfsprekendheid trek je ten onrechte alles door tot ver in de toekomst, omdat in het verleden het ook zo was. Dat doen de hersenen, om energie te sparen, maar eigenlijk kan alles per direct van koers veranderen, dat vergeet je dan. Daardoor ontgaat je de complexiteit van het hele leven om je heen, inclusief jezelf.

Z: Maar als het dag of nacht wordt, zie ik dat toch wel?

A: Overdag misschien, 's-nachts niet altijd.

Z: Ik zou wel opmerken als de hemel ineens groen zou zijn, of de horizon een driehoek.

A: Ja, je ziet het pas als het ineens verandert. Maar voor die tijd verwacht je het niet. Vanzelfsprekendheden leiden tot gewoontes en daar knelt de schoen. Probeer maar eens iets níet uit gewoonte te doen, of van veters te wisselen. Dat zal nog aardig tegenvallen. Met mes en vork eten, gas geven vanuit de bestuurdersstoel, planten water geven, boeken van voor naar achteren lezen, voor je uitkijken als je fietst, met dezelfde sleutel het slot omdraaien.

Z: En wat zie je dan niet, als je dat allemaal doet?

A: Dat je ook je fiets water kunt geven, achteruitkijkt als je gas geeft, met mes en vork het slot omdraait en boeken op de bestuurdersstoel legt. Je hebt altijd keuzevrijheid, ongeacht de omstandigheid. Je kan alles een twist geven, met een verrassend vervolg.

Z: Ok, dat is duidelijk. Hoe zou je deze dialoog dan willen afsluiten?

A: Ik zou de rollen omdraaien.

Z: Wat vanzelfsprekend is, zie je niet.

A: Hmm, klinkt interessant.. Mag ik: "Hoezo?" vragen? En zo ja, heb je dan een voorbeeld?

Z: Ja². Zoals bijvoorbeeld de zwaartekracht. Je kunt niet zien dat we allemaal aan de aardbol plakken.

A: Maar dat zie je sowieso toch niet? Zwaartekracht kun je toch niet zien? Dat zie je toch niet?

Z: Je ziet het niet omdat het vanzelfsprekend is.

A: Ok. Wat zou je dan zien als het niet vanzelfsprekend was?

Z: Dat weet ik niet, omdat het vanzelfsprekend is. Pas als de zwaartekracht slechts af en toe van kracht zou zijn, dus regelmatig los zou laten, dan zouden we ons er pas bewust van worden. Maar omdat hij altijd "aan staat", zien we het niet meer.

A: Je bedoelt dat als we allemaal ineens door de lucht zouden zweven en geen voet meer aan de grond zouden krijgen, we dan pas begrijpen dat normaalgesproken een kracht dat voor ons regelt, met beide benen op de grond te kunnen staan.

Z: Exact. Wat "normaalgesproken" is, hangt dan echter in het midden. "Normaal" vormt juist het probleem. Er bestaat dan geen "normaal", geen eeuwigdurende onveranderlijkheid.

A: Ahh, dus uitzonderlijk is het tegenovergestelde van vanzelfsprekend?

Z: Bij vanzelfsprekendheid trek je ten onrechte alles door tot ver in de toekomst, omdat in het verleden het ook zo was . Dat doen de hersenen, om energie te sparen, maar eigenlijk kan alles per direct van koers veranderen, dat vergeet je dan. Daardoor ontgaat je de complexiteit van het hele leven om je heen, inclusief jezelf.

A: Maar als het dag of nacht wordt, zie ik dat toch wel?

Z: Overdag misschien, 's-nachts niet altijd.

A: Ik zou wel opmerken als de hemel ineens groen zou zijn, of de horizon een driehoek.

A: (Z) En wat zei ik of jij toen ook alweer?

Z: (A) Dat hangt ervan af wie wie was.

Z: Ja, je ziet het pas als het ineens verandert. Maar voor die tijd verwacht je het niet. Vanzelfsprekendheden leiden tot gewoontes en daar knelt de schoen. Probeer maar eens iets níet uit gewoonte te doen, of van veters te wisselen. Dat zal nog aardig tegenvallen. Met mes en vork eten, gas geven vanuit de bestuurdersstoel, planten water geven, boeken van voor naar achteren lezen, voor je uitkijken als je fietst, met dezelfde sleutel het slot omdraaien.

A: En wat zie je dan niet, als je dat allemaal doet?

Z: Dat je ook je fiets water kunt geven, achteruitkijkt als je gas geeft, met mes en vork het slot omdraait en boeken op de bestuurdersstoel legt. Je hebt altijd keuzevrijheid, ongeacht de omstandigheid. Je kan alles een twist geven, met een verrassend vervolg.

A: Ok, dat is duidelijk. Hoe zou je deze dialoog dan willen afsluiten?

Z: (A) Jij mag het zeggen.

A: (Z) Ik zou eerst de titel veranderen in: **Wat niet vanzelfsprekend is, zie je niet** en daarna weer overnieuw beginnen.